

MARIESTAD

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Högelidsskolan 7-9

2016-2017

Antagen
Mariestad
2016-10-14

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	3
1.1. Syfte.....	3
1.2. Ansvar.....	3
2. Enhetens mål	4
3. Förankring av planen.....	6
3.1 Barn/elevers delaktighet.....	6
3.2 Vårdnadshavares delaktighet.....	7
3.3 Personalens delaktighet.....	7
4. Utvärdering, kartläggning och analys.....	7
4.1 Utvärdering av föregående läsårs plan.....	7
4.2 Kartläggning.....	8
4.3 Analys.....	8
5. Rutiner/åtgärder vid akuta situationer	8
6. Referenser	10
7. Bilagor	11
7.1 Bilaga 1 – Definitioner	11
7.2 Bilaga 2 – Lagstiftning och styrdokument	13
7.3 Bilaga 3 – Anmälningsskyldighet.....	15

1. Inledning

Som stöd för arbetet med likabehandling och mot diskriminering och kränkningar, ska varje förskola/pedagogisk omsorg/skola utarbeta en plan mot diskriminering och kränkande behandling. Arbetet med den är det systematiska kvalitetsarbetet inom området. Planen kan ses som en dokumentation av det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet och den ska upprättas årligen för varje verksamhet inom förskolan, den pedagogiska omsorgen och skolan.

I planen ska det finnas mål för de främjande och förebyggande insatserna som bygger på kartläggningar och utvärderingar av tidigare års arbete. Där ska finnas en beskrivning av vilket arbete som planeras och vilka rutiner som gäller. Planen ska beskriva hur barn och elever medverkar i det främjande och förebyggande arbetet.

Planen ska vara känd hos alla i verksamheten och hos barns och elevers vårdnadshavare.

1.1. Syfte

Högelidsskolan 7-9:s plan för att främja trivsel och goda relationer grundar sig på bestämmelser i skollagen (2010:800), diskrimineringslagen (2008:567) och förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling (2006:1083). Enligt dessa lagar ska skolan arbeta för barns/elevers lika rättigheter och möjligheter samt mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Ett steg i arbetet är att varje år ta fram en ny plan för detta arbete. Planen syftar till att säkerställa barns/elevers rättigheter oavsett:

- kön
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- ålder

1.2. Ansvar

Rektor och biträdande rektor ansvarar för framtagande av planen på enheten.

2. Enhetens mål

- Alla elever ska få lyckas i sina studier.
- Öka elevers trygghet i skolan, genom att arbetslaget schemalägger sin rastvärdstid.
- Öka elevers upplevelse av att språkbruket förbättras

2.1 Handlingsplan

Främja: Det främjande arbetet pågår kontinuerligt; på lektioner, på raster, i möten med elever och personal och i möten mellan elever sinsemellan. I dessa olika situationer och konstellationer vill vi på vår skola bygga en positiv ”vilkänsla”. Det gör vi genom att prata gott om varandra, vi hejar på varandra i skolans olika utrymmen och vi stöttar och hjälper varandra vid behov. På vår skola har vi inget auktoritärt förhållningssätt utan vi möter varandra med vänlighet och tolerans. På vår skola är vi stolta över att eleverna kan få lyckas med sina studier för det innebär att alla elever kan få en hoppfull framtid.

Kartlägga: Kartläggning visar var och när det finns risk för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling på skolan. Trygghetsvandring kommer att ske vecka 43 och vecka 11 där elevskyddsombuden tillsammans med kurator och skolsköterska undersöker både inom- och utomhusmiljön.

Planerade samtal: Regelbundna samtal förs med enskilda elever, elevråd, elevhälsoteamet och med personal. Samtalen genomförs två gånger per läsår och de är planerade till vecka 45 och vecka 12. Rektor och kurator ansvarar för samtalen.

Enkät genomförs utifrån trivsel/diskrimineringsgrunder vecka 46 2016 och ytterligare en enkät genomförs under vårterminen från Sektor Barn och Utbildning.

Rastvärdsschema upprättas för skåpskorridorer och utrymmen i anslutning till arbetslagets lokaler. Schemat ska vara klart vecka 41.

Anmälan om kränkande behandling bildar underlag för analys och därefter vidtas åtgärder utifrån analysen. Analysen sker vid två tillfällen varje termin i elevhälsoteamet.

Förebygga: Åk 7 jobbar med främjande aktiviteter under lägerskolan i september. Övriga skolan ges tillfälle till främjande aktiviteter på kf-tiden vid skilda tillfälle under året. Även detta läsår kommer personalen att jobba med språkbruket på skolan.

Åtgärder i akuta situationer: Det är viktigt att, vi på skolan, tar alla signaler om trakasserier och kränkande behandling på allvar och agerar snabbt. Kränkningar upphör inte automatiskt utan brukar istället öka om de inte aktivt motarbetas. Rutiner följs och åtgärder vidtas i akuta situationer. Det kan vara anmälan till olika myndigheter som polis eller till Individ- och familjestödsenheten. Även disciplinära åtgärder kan komma att användas.

Aktivitet	När?	Hur?	Ansvarig	Utvärderingsmetod	När?	Ansvarig
Utvärdering Av planen 16-17	Juni -16	Analys av enkät, och mål.	Rektor, lärare	Analys av dokumentation	Juni -16	Rektor, Lärare.
Genomgång Av plan och revidering.	v. 40	Personal läser igenom planen.	Personal	Analys av planen	v. 40	Rektor, Lärare.
Genomgång för elever.	v. 43-46	Alla elever läser planen	Lärare	Analys av planen	v. 41-42	Lärare.
Främja: Vi gör gott mot varandra och vi uppträder mot varandra med vänlighet och tolerans	Varje dag Under läsåret	Vi visar det genom att respektera varandras olikheter.	All personal Och alla elever	Enkätfråga I vår egen enkätundersökning	Juni -17	Rektor
Åk 8 och 9 Åk 7 lägerskola		Jobba med samarbetsövningar	Klassföreståndare	Lärares utvärdering		Lärare.

Kartlägga: Trygghets- vandring. Samtal: Rastvärds- schema. Enkät. Incident- rapport.	v.43. v.11. v. 45, 12 v.41 v.46 v.45, 15	Skolmiljön inspekteras. Samtal med elever.	Kurator, Skolsköt.	Analys av dokumentation Analys av dokumentation. Utv. Enkät. Analys av dokumentation.	Juni -17 Dec.- 16. Juni -17	Kurator Rektor AL-ledare Rektor Rektor
Förebygga: Temaarbete Sex och samlevnad i åk 9. Krig och konflikter. Hälsa och livsstil åk 8. Politik och demokrati åk 8.	Under läsåret	I under- visningen	Lärare och rektor	Lärares utvärdering	Juni -17	Lärare, rektor
Språkbruk Uppmärksamma och arbeta med elevernas språkbruk	Under Vår- terminen	I under- visningen och vid k- Moduler.	Lärare	Lärares utvärdering	Juni -17	Rektor, Lärare
Gå igenom anmälningar till nämnd	Maj		Biträdande rektor/kurator	För att utvärdera inför nästa läsårsplan	Juni -17	Rektor, Biträdande rektor

3. Förankring av planen

3.1 Barns/elevers delaktighet

Varje klassföreståndare går igenom planen tillsammans med eleverna så att eleverna ges tillfälle att komma med förslag till ändring och komplettering. Detta sker under vecka 45 och 46.

3.2 Vårdnadshavares delaktighet

Planen läggs ut på Infomentor Hub. Vårdnadshavare har möjlighet att komma med synpunkter på planen via mejl till klassföreståndare. Klassföreståndare lämnar detta vidare till rektor. Planen kommer även att tas upp med Föräldraföreningen under hösten 2016.

3.3 Personalens delaktighet

Planen går igenom under personalens APT och personalen ges möjligheter att ändra eller komplettera planen.

4. Utvärdering, kartläggning och analys

4.1 Utvärdering av föregående läsårs plan

Under året som har gått upplevde 96 procent av eleverna att skolan var en trygg plats och det är en förbättring om man jämför med föregående år. Åtgärd: För att ännu fler ska uppleva skolan som en trygg plats kommer vi jobba vidare med främjande och förebyggande åtgärder som framgår av handlingsplanen.

7-9			
År	Totalt	Pojkar	Flickor
2011	7,8	7,6	8,0
2012	8,3	8,2	8,4
2013	8	7,9	8,0
2014	80	-	-
2015	93	-	-
2016	96	-	-

4.2 Kartläggning

Kartläggning har skett via trygghetsvandring, trivselenkäter och planerade samtal med eleverna.

4.3 Analys

Det som har framkommit utifrån trygghetsvandringen är att vårt rastvärdsschema inte har fungerat. Eleverna efterlyser fler vuxna som tar vägen genom skåpshallen innan de går till arbetsrummet. Åtgärd: Arbetslaget ser över rasterna så att dessa täcks upp av värdarna.

Trångt vid elevskåpen när hela klassen kommer samtidigt: Åtgärd: Blanda skåpsplacering och klass.

Förstörelse/skadegörelse på toaletterna i skåpshallar. Till exempel: toapapper slängs på golvet, toasitsar borttagna. En del elever känner sig otrygga på toaletterna då det är möjligt att öppna utifrån. Åtgärd: Varje klassföreståndare tar upp bekymren med eleverna och låsen i dörrarna ses över igen för att se till att dörrar inte ska kunna öppnas av andra elever.

Störande ljud från ventilationen i mediateket. Luften upplevs som dålig i nollsalarna vid nollbyten. Åtgärd: Det störande ljudet från ventilationen är åtgärdad. Vid nollbyten får läraren se till att fönstren öppnas och att det vädras.

Flera årskurser anser att de har för kort lunchrast i samband med idrottslektioner. Åtgärd: Schemaläggaren ser till att detta åtgärdas vid nästa läsår.

Matsalen är ibland full och det blir långa köer. Det finns inga sittplatser kvar. Åtgärd: Lunchschemat ses över och platser kommer att tas från mellanstadiet matsal.

Eleverna önskar väggklockor i omklädningsrummen till idrottssalen. Klockor har satts upp vid flera tillfällen men på grund av andra föreningar som hyr dessa utrymmen har klockorna saboterats ett flertal gånger i samband med uthyrningen. Åtgärd: Vi sätter upp nya klockor och hoppas att de ska få sitta kvar framöver.

5. Rutiner/åtgärder vid akuta situationer

- Samtal med den som blivit utsatt. Ansvarig: elevens klassföreståndare.

- Samtal med andra som sett eller vet något. Ansvarig: Klassföreståndare.
- Samtal med den/de som utfört handlingen. Ansvarig: Klassföreståndarna för alla inblandade elever.
- Föräldrar/vårdnadshavare till den som blivit utsatt informeras samma dag. Ansvarig: Klassföreståndare.
- Föräldrar/vårdnadshavare till den som har utsatt annan elev för kränkning/trakasserier informeras samma dag. Ansvarig: Klassföreståndare.
- Samtalen dokumenteras på blankett ”Anmälan till rektor/förskolechef vid diskriminering och kränkande behandling”. Ansvarig: klassföreståndare.
- Denna rapport/blankett lämnas därefter till rektor. Ansvarig: klassföreståndare. **Det är personalens skyldighet att rapportera till rektor.**
- Rektor utreder ärendet skyndsamt via blankett: ”Utredning i ärende gällande diskriminering och/eller kränkande behandling”.
- Rektor anmäler ärendet till huvudmannen via blankett: ”Rapport till huvudmannen vid diskriminering och/eller kränkande behandling.
- Om elev kränks av personal ska detta anmälas direkt till rektor. Rektor vidtar åtgärder tillsammans med personalenheten i kommunen.
- Om föräldrar vill anmäla kränkning ska de vända till elevens klassföreståndare.
- Om elev vill anmäla kränkning ska de vända sig till 1) klassföreståndare, 2) kurator eller 3) rektor.

Uppföljning:

- Samtal med de inblandade eleverna flera gånger varje vecka under den närmaste tiden.
- Ytterligare samtal efter 1-2 månader för att undersöka att kränkning/diskriminering har upphört.
- Samtalen dokumenteras av klassföreståndare.
- Hemmet hålls informerat om händelseutvecklingen.

Om kränkning/diskriminering fortsätter

- Anmäl till elevhälsoteam och rektor.
- Rektor kallar berörda föräldrar/vårdnadshavare till den/de elever som kränker annan elev.
- Ett åtgärdsprogram upprättas. Ansvarig: Rektor.

6. Referenser

- Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling – allmänna råd (Skolverket)
- Lika rättigheter i förskolan – handledning (Diskrimineringsombudsmannen)
- Lika rättigheter i skolan – handledning (Diskrimineringsombudsmannen)
- Skollagen (2010:800)
- Diskrimineringslagen (2008:567)
- Socialtjänstlagen
- FN:s barnkonvention

7. Bilagor

7.1 Bilaga 1 – Definitioner

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan/skolan behandlar ett barn/elev sämre än andra barn/elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridandet identitet/uttryck eller ålder. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. Diskrimineringen kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn/elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en förskola/skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn/elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Om exempelvis alla barn/elever serveras samma mat, kan det indirekt diskriminera de barn/elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

När en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäliga utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till:

- de ekonomiska och praktiska förutsättningarna
- varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde
- andra omständigheter av betydelse

Trakasserier

Trakasserier är uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet/uttryck eller ålder. Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar. Det gemensamma för trakasserier är att de gör

att ett barn/elev känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad. Ett barn/elev kan bli utsatt för trakasserier av personal som av andra barn/elever.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är uppträdande som kränker ett barn/elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund för trakasseri. Det kan till exempel handla om att ett barn/elev blir retad för sitt utseende. Ett barn/elev kan bli utsatt för kränkande behandling av personal som av andra barn/elever.

Kränkande behandling kan vara:

- fysiska (slag, knuffar)
- verbala (hot, svordomar, öknamn)
- psykosociala (utfrysning, grimaser, ignorering, nonchalering)
- texter och bilder (teckningar, lappar, sms, mms, foton, meddelanden på sociala medier)

Repressalier

Personal får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av elev eller vårdnadshavare har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

7.2 Bilaga 2 – Lagstiftning och styrdokument

Skolväsendet vilar på demokratins grund

Skollagen (2010:800) slår fast att utbildningen inom skolväsendet syftar till att eleverna ska inhämta och utveckla kunskaper och värden.

Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för miljön.

Värdegrunden

Uttrycker det etiska förhållningssätt som ska prägla verksamheten. Skolan ska främja förståelsen för andra människor och förmågan till inlevelse. Ingen ska utsättas för kränkande behandling. Utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (Skollagen 5 kap. 3 §)

Förbud mot kränkande behandling

Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling. (Skollagen 6 kap. 9 §)

Diskrimineringslagen (2008:567)

Diskrimineringsombudsmannen ska utöva tillsyn över att lagen följs. Lagen ska motverka diskriminering på grund av:

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Socialtjänstlagen

Enligt 14 kap 1 §, är både skolmyndigheten och alla anställda inom förskoleverksamhet, skolbarnomsorg och skola skyldiga att ”genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd”.

Brottsbalken

Enligt brottsbalken är handlingar som kan betecknas som misshandel, ofredande och olaga tvång straffbara. Förskolechef/ rektor ska handlägga ärendet enligt riktlinjer mot hot om våld.

Arbetsmiljölagen (AML)

AML, gäller även för barn/elever. Lagens ändamål är att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet samt att även i övrigt uppnå en god arbetsmiljö. Enligt AML ansvarar förskolechef/rektor för att det finns förutsättningar för att skapa en god arbetsmiljö som lever upp till bestämmelserna i AML.

FN:s barnkonvention

Barnkonventionen har sitt ursprung i principen om den inneboende värdigheten hos alla människor och deras obestridliga rättigheter. Barnkonventionen bygger på perspektivet att barnets bästa alltid ska komma i främsta rummet.

Artiklar inom området; artikel 2, 12, 19, 28 samt 36.

7.3 Bilaga 3 – Anmälningsskyldighet

Vid trakasserier och kränkande behandling

Det är viktigt att all personal i verksamheten tar alla signaler om trakasserier och kränkande behandling på allvar och agerar snabbt. Kränkningar upphör inte automatiskt utan brukar i stället öka om de inte aktivt motverkas.

All personal har anmälningsskyldighet att anmäla alla händelser där ett barn/elev upplever sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling

Till socialtjänsten

Anmälningsskyldiga är all personal inom verksamheten och den omfattar sådant pedagoger och annan personal får kännedom om i sin yrkesutövning och som föranleder oro över ett barns/elevs situation.

Anmälningsskyldigheten regleras i kap. 14, 1 § socialtjänstlagen och det finns en hänvisning till denna bestämmelse i skollagen kap 29, 13 §.

Syftet med anmälningsskyldigheten är att socialtjänsten på ett så tidigt stadium som möjligt ska få kännedom om barn och ungdomar som behöver hjälp. Skyldigheten omfattar barn under 18 år och avser missförhållanden som antingen är kopplade till barnets/elevens hemmiljö eller dess eget beteende. Det kan handla om misstanke om övergrepp, vanvård eller brister i omsorgen i hemmet eller att barnet/eleven uppvisar ett riskbeteende.

Du hittar anmälningsblanketten till socialtjänsten på kommunens medarbetarportal Navet under Service och i arbetet/Arbetsrutiner och checklistor/Sektor utbildning/Elevhälsa skola.